

Punkter, idet der er sikret Enken en Fortrinsstilling. Hun faar Fæstet efter Mandens, Fæsterens Død; Arvefæstet gaar ikke over i Mandens Dødsbo og er fælles for Hustruen og Børnene, men det er Hustruens. Det er, saa vidt jeg ved, ikke den almindelige Arveretsregel, men skulde jeg fejle paa det Punkt, kunne vi jo tales ved derom, og det er jo ikke noget afgørende. Jeg gør blot denne Bemærkning, fordi man, naar der staar i al Almindelighed, at det er Arvefæste, maa gaa ud fra, at det er noget fastslaaet, noget bestemt, noget fuldstændigt, hvorom der ikke kan være nogen Tvivl. Men hvis det er et gammelt Retsforhold, der sigtes til, og der samtidig gøres Brud paa dette Retsforhold baade paa det ene og det andet Punkt, saa kommer man til at tvivle paa, om det saa paa andre Punkter er det gamle Retsforhold. Ved at læse sidste Stykke af Paragraffen, der gaar ud paa, at „Arvefæstere have Ret til i levende Live at overdrage Fæsteretten i Forbindelse med de paa Ejendommen værende Bygninger til Trediemand“, kommer man i Tvivl om, hvorvidt der saa kunde være Tale om, at Fæsteretten tilfalder Dødsboet efter Enkens Død, men det maa jo sikkert være Meningen.

For Resten betyder det ikke saa overordentlig meget, det, der staar i sidste Stykke af Paragraffen, at „Arvefæsteren har Ret til i levende Live at overdrage Fæsteretten i Forbindelse med de paa Ejendommen værende Bygninger til Trediemand“, lige saa vel som det ikke betyder saa overordentlig meget, at Dødsboet har Fæsteretten efter Fæsterens eller Konens Død. Thi der er i første Stykke den snilde Bestemmelse, at Arvefæsteafgiften skal fastsættes første Gang ved en kontraktmæssig Overenskomst, men ved Besidderskifte skal den fastsættes enten ved kontraktmæssig Overenskomst eller, hvis saadan ikke kan tilvejebringes, i Henhold til en Vurdering af to af Amtmanden valgte faste Vurderingsmænd. Men Hovedsagen i denne Forbindelse er, at der skal kunne fastsættes en ny og rimeligvis højere Arvefæsteafgift ved Besidderskifte. Altsaa ogsaa i det Tilfælde, at Arvingen, Dødsboet, som har Fæsteretten, vil benytte denne, maa det dog finde sig i at gaa ind under en anden Arvefæsteafgift end den, der før hvilede paa Ejendommen. Og det samme gælder det Forhold, der berøres i sidste Stykke, hvor Fæsteren i levende Live kan overdrage Fæsteretten til Trediemand. Det ser saa frit ud; det er altsaa Arvefæste med Ret

til at sælge, men der bliver vist ikke ret meget Salg ud af det, thi hverken Køber eller Sælger ved i Salgsøjeblikket, hvad der er købt eller solgt, da det jo beror paa den nye Ansættelse af Arvefæsteafgiften, hvad den solgte Genstand er værd.

Det er nogle Enkeltheder, som jeg fremhæver, ikke for at gøre meget stærke Indvendinger, men fordi jeg synes, at de dog kræve nogen Belysning, og at man gerne kunde have skænket dem lidt Opmærksomhed i Betænkningen eller i alt Fald i den mundtlige Motivering. Men hvorom alting er, er det i øvrigt naturligvis klart, at overdrevent billigt komme de Mennesker ikke til at sidde. De sidde paa eksproprieret Jord, som temmelig afgjort er dyr Jord. De sidde i Henhold til en Arvefæsteafgift, der fastsættes af Sogneraadet, og det kan jo være et Sogneraad, der ikke vil ofre noget paa det Formaal, det kan være et Spørgsmaal, hvorvidt det kan eller vil eller bør gøre det. Saa bygges der paa dette Arvefæste. De kunne laane $\frac{9}{10}$ af Byggesummen, men Laanet skal være tilbagebetalt i Løbet af 30 Aar. Det vil altsaa sige, at der er betydelig besværligere Afvikling paa den Del af Beløbet, som de skulle afvikle paa den Maade, end efter de tilsvarende Regler i den Lov, som vi ellers ønske at faa vedtaget her i Tinget. Og, som sagt, Arvefæsteafgiften maa, naar det offentlige ikke skal lide særlige Tab, fastsættes saaledes, at den giver fuld Dækning for Udlæget, og dette Udlæg bliver ikke ganske ringe pr. Td. Hartkorn, som jeg har paa-vist i Omtalen af Indledningsparagraffen.

Nr. 42 angaar Livsfæste. Man har det i alle Former: Livsfæste og Arvefæste efter Behag. Arvefæste har jeg omtalt og kommer nu til Livsfæste. Det er simplere. Det er Fæste for Mandens og Konens Livstid. Naar Konen, ifald hun overlever Manden, dør, falder Fæstet tilbage. Men der er ikke Spor af Bestemmelse om, at Arvingerne — Livsfæstere kunne jo ogsaa have Arvinger — faa Del i den Værdiforøgelse, der er oparbejdet af Fæsteren og hans Kone. Men det er dog alligevel et vigtigt Spørgsmaal — ikke sandt? —, om det er rigtigt, at det offentlige putter i Lommen det, som skyldes og udelukkende skyldes Fæsteren og hans Kones Flid, Energi og Spar-sommelighed. Men da der ingen Bestem-melser er om det modsatte, maa det forudsættes, at det stryger Kommunen eller det offentlige i sin Lomme, enten det er meget eller lidt. Ganske vist staar der i en følgende Paragraf, som er bleven